

سال جهش تولید با مشارکت مردم

بخشنامه

۱۱	۱۴۰۳	۱۶۹ مکرر اصلاحی مصوب سال ۱۳۸۰ و ۱۶۹ اصلاحی مصوب ۱۳۹۴	م
----	------	--	---

مخاطبان / ذینفعان	ادارات کل امور مالیاتی
موضوع	نحوه رسیدگی به اعتراضات اشخاص نسبت به اطلاعات و اطلاعیه‌های خرید و فروش و بارنامه در فرآیند حسابرسی و دادرسی مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده
در خصوص نحوه برخورد و اقدام پیرامون اطلاعیه‌های واصله از سامانه‌های مالیاتی موضوع این بخشنامه موارد ذیل را مقرر می‌دارد: ۱- تعاریف در این بخشنامه، واژه‌ها و اصطلاحات در معانی زیر به کار رفته است: ۱-۱- سامانه‌های مالیاتی: الف) آن بخش از سامانه صورت معاملات فصلی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰ و ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴ که اطلاعات و اطلاعیه‌های آن مستقیماً از سوی فعالین اقتصادی بخش خصوصی درج و ثبت می‌شود. ب) آن بخش از سامانه‌های صورت معاملات فصلی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰ و ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴ که اطلاعات و اطلاعیه‌های آن مستقیماً توسط اشخاص غیردولتی یا غیرعمومی (عمومی نظیر شهرداری) یا اشخاصی که عهده‌دار مأموریت عمومی موضوع بند ب ماده ۱ قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب سال ۱۳۹۰ نیستند، صادر می‌شود. ج) هرگونه سامانه‌ای که به هر نحو محتوی اطلاعات و اطلاعیه‌های مرتبط با بارنامه‌ها باشد. ۱-۲- طرف اول: ثبت کننده اطلاعات در سامانه‌های مالیاتی از قبیل ثبت کننده معامله در سامانه صورت معاملات فصلی یا فرستنده کالا مانند فرستنده بار در بارنامه‌های مندرج در سامانه‌های مالیاتی. کلیه اشخاص ثالثی که اطلاعات و اطلاعیه‌های معاملات و فعالیت‌های مودیان و فعالین اقتصادی را در سامانه‌های موضوع این بند ثبت	

سال جهش تولید با مشارکت مردم

می نمایند نیز در حکم طرف اول محسوب می گردند.

۳-۱- **طرف دوم:** شخصی که طرف اول، اطلاعات و اطلاعاتی های مرتبط با وی را برای سامانه های مالیاتی ارسال کرده و اطلاعات وی در آن به ثبت رسیده است.

۴-۱- **اسناد مثبت:** در این بخشنامه اسناد مثبت، اسنادی است که متضمن تایید وقوع معامله از جانب طرف دوم باشد، از قبیل صورت حساب الکترونیکی صادره وفق مفاد قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان، سند پرداخت مالی به حساب طرف معامله، قرارداد فی مابین طرف اول و دوم، رسید بار تایید شده توسط طرف دوم. اطلاعات و اطلاعاتی های درج شده در سامانه های مالیاتی موضوع این بخشنامه که توسط طرف اول ابراز گردیده و مورد تایید طرف دوم قرار نگرفته است؛ اسناد مثبت لحاظ نمی گردد و این اطلاعات و اطلاعاتی های تایید نشده بر انجام معامله یا فعالیت اقتصادی است که می بایست در فرآیند رسیدگی به اعتراض، براساس مصادیق اسناد مثبت مورد تایید قرار گیرد.

در مواردی که مثبت بودن اسنادی به غیر از مصادیق فوق الذکر مورد تایید طرف دوم قرار نگیرد، مثبت بودن آن می بایست از سازمان متبوع مورد استعلام قرار گیرد. مأمورین مالیاتی می توانند پیش از شروع فرایند رسیدگی و مستقل از تایید یا عدم تایید طرف دوم، نسبت به مثبت بودن اسناد از مرجع فوق استعلام نمایند.

۲- معاونت فناوری های مالیاتی مکلف است در مدت زمان ۶ ماه تمهیدی فراهم نماید تا حداکثر ظرف مدت یک ماه از دریافت اطلاعات و اطلاعاتی ها از طرف اول (اصلی یا اصلاحی حسب مورد)، اقلام مذکور در کارپوشه مالیاتی طرف دوم به نشانی my.tax.gov.ir منعکس گردیده و امکان ثبت واکنش به صحت و سقم اطلاعات و اطلاعاتی ها برای طرف دوم فراهم گردد. ارسال اطلاعات و اطلاعاتی های مذکور به کارپوشه می بایست به صورت ماهانه از طریق پیامک نیز به وی اطلاع رسانی شود.

تبصره- در صورت عدم تایید طرف دوم نسبت به صحت اطلاعاتی ها و اطلاعات، معاونت فناوری های مالیاتی می بایست با ارسال پیامکی مسئولیت و عواقب قانونی مربوطه (ارائه گزارش خلاف واقع به سازمان (موضوع ماده (۲۴) قانون مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری، ارتکاب جرم جعل رایانه ای موضوع ماده (۷۳۴) قانون مجازات اسلامی و تعلق جریمه موضوع ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم) را به طرف اول و طرف دوم ابلاغ نمایند.

۳- چنانچه پرونده در مرحله رسیدگی و صدور برگ تشخیص یا مرحله بررسی موضوع ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم باشد:

۳-۱- در صورتی که پرونده در مرحله رسیدگی و صدور برگ تشخیص باشد و طرف دوم ادعای عدم انتساب

سال جهش تولید با مشارکت مردم

اطلاعات یا اطلاعیه ها به خود را مطابق مفاد بند ۲ این بخشنامه یا سایر طرق قانونی ثبت کرده باشد، چنانچه هیچ گونه اسناد مثبتهای بدست نیاید، اداره امور مالیاتی طرف دوم امکان قانونی اعمال اطلاعات و اطلاعیه های یاد شده را در رسیدگی به پرونده طرف دوم، نخواهد داشت. مصداق اسناد مثبته (مطابق مفاد بند (۱-۴) این بخشنامه) که در رسیدگی و تشخیص استفاده شده است؛ می بایست در **کاربرگ حسابرسی مالیاتی** ذکر گردد.

۴- در صورتی که پرونده در مرحله بررسی در اجرای ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم باشد و اعتراض مودی در خصوص اشتباه بودن اطلاعات منتسب به وی صورت پذیرد، مسئول یا مسئولان مربوط موظفند بررسی مقتضی یا استعلامات لازم را به عمل آورده و در صورتی که اسناد مثبتهای مبنی بر رد اعتراض طرف دوم بدست نیاید، اقدام به رفع تعرض از برگ تشخیص مالیات نمایند. در صورتی که اسناد مثبتهای صرفاً برای بخشی از اطلاعات یا اطلاعیه ها بدست آید، ماموران مالیاتی صرفاً مجاز به صدور برگ تشخیص برای همان بخش خواهند بود.

۵- چنانچه پرونده در مرحله دادرسی مالیاتی باشد:

در شرایط اعتراض طرف دوم به انتساب اطلاعات یا اطلاعیه به وی، در صورت ارجاع پرونده مالیاتی به هیات های حل اختلاف مالیاتی، هیات مزبور در صورت عدم ارائه اسناد مثبته از جانب اداره امور مالیاتی، با استناد به اظهارات طرف دوم مبنی بر عدم انتساب اطلاعات یا اطلاعیه به وی، اقدام به صدور رای مبنی بر رفع تعرض از طرف دوم و در صورت شمول مرور زمان وفق تبصره ماده ۱۵۷ ق.م.م صدور رای مبنی بر مطالبه مالیات از مودی واقعی می نماید.

تبصره- در مواردی که به منظور احراز واقعیت و تکمیل مستندات از ادارات امور مالیاتی، استعلام به عمل می آید؛ ادارات مذکور مکلفند نسبت به ارسال پاسخ جامع و کامل اقدام نمایند. ارائه پاسخ مبهم و غیر صریح در حکم عدم وجود اسناد مثبته خواهد بود. عدم ارائه اسناد مثبته در پاسخ نیز در حکم پاسخ مبهم و غیر صریح است.

۶- چنانچه علی رغم عدم احراز استناد اطلاعات یا اطلاعیه ها به طرف دوم، مطابق مقررات این بخشنامه اقدام نشود و برگ تشخیص یا رای هیات حل اختلاف مالیاتی قطعی شده و غیر قابل اعتراض در مراجع حل اختلاف مالیاتی درون سازمانی باشد، طرف دوم می تواند شکایت خود را در این خصوص به دادستانی انتظامی مالیاتی اعلام نماید. در این صورت، مرجع مذکور موظف است؛ موضوع را مطابق مفاد این بخشنامه بررسی کرده و در صورت تأیید شکایت طرف دوم، موضوع را جهت اجرای تبصره (۲) ماده ۳۰ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۲۱۹ قانون مالیات های مستقیم به اداره امور مالیاتی طرف دوم ارجاع نماید. دادستان انتظامی مالیاتی موظف است متخلف یا متخلفین را مورد پیگرد قرار دهد.

سال جهش تولید با مشارکت مردم

تبصره- در صورت عدم اجرای صحیح مفاد این بند، طرف دوم می‌تواند مراتب را به دبیر ویژه حقوق شهروندی کمیته سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم سازمان (دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی) گزارش نماید.

۷- کلیه ماموران مالیاتی موظفند حسب بررسی‌های بعمل آمده وفق این بخشنامه در مواردی که موضوع از مصادیق ماده ۲۷۴ قانون مالیات‌های مستقیم باشد حسب شیوه‌نامه اجرایی مواد ۲۷۴ الی ۲۷۷ قانون مزبور اقدام کنند. همچنین اداره امور مالیاتی طرف اول موظف است در کلیه مواردی که اطلاعات و اطلاعیه‌های موجود در سامانه‌های مالیاتی مورد تایید طرف دوم نباشد، جریمه‌های موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم مبنی بر ثبت معاملات غیر واقعی را از ارسال کننده اطلاعات، در صورت احراز غیر واقعی بودن، مطالبه نماید و به دلیل عدم احراز شرایط مقرر در ماده ۱۹۱ قانون مذکور، از بخشودگی جرایم مالیاتی خودداری نمایند.

تبصره- اداره امور مالیاتی طرف دوم موظف است در مواردی که عدم تایید طرف دوم نسبت به اطلاعات و اطلاعیه‌های سامانه‌های مالیاتی، مطابق بند ۲ این بخشنامه در سامانه‌های مذکور ثبت نشده است، مراتب این عدم تایید را به اداره امور مالیاتی طرف اول اطلاع دهد و اداره امور مالیاتی طرف اول نیز مطابق مفاد این بند اقدام به اخذ جرایم خواهد نمود.

۸- مفاد این بخشنامه در خصوص کلیه اطلاعات یا اطلاعیه‌های مندرج در سامانه‌های مالیاتی، ناظر بر پیش از تاریخ ابلاغ آن که مالیات متعلقه پرداخت نشده باشد نیز، مجری است.

۹- با صدور این بخشنامه مفاد کلیه دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های پیشین مغایر از جمله تمامی مفاد دو دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۶/۵۱۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۲ و دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۵/۵۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۲۲ لغو می‌گردد.

سید محمدهادی سبحانیان
رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور